

Enerji

Sabancı Holding Enerji Grubu
Türkiye'nin enerji dönüşümünde
öncü özel sektör grubudur.

Enerji

Sabancı Topluluğu enerji şirketleri sektördeki dalgalanmalara rağmen enerji dönüşümü, sürdürülebilirlik ve teknoloji alanlarına odaklanarak güçlü finansal ve operasyonel performansını bu yıl da sürdürmüştür.

%100 Sabancı Topluluğu iştiraki olan Sabancı İklim Teknolojileri, hem yenilenebilir enerji yatırımları hem de iklim teknolojileri girişimleriyle ABD'deki faaliyetlerine devam etmektedir. ABD'de ilk iki güneş enerjisi santrali lisansını alan şirket, toplam 504 MW kapasiteye ulaşmak için saha operasyonlarını sürdürmektedir.

2023 yılı dünyada ve Türkiye'de enerji piyasalarını ilgilendiren birçok önemli gelişmeye sahne olmuştur. Sabancı Topluluğu enerji şirketleri sektördeki dalgalanmalara rağmen enerji dönüşümü, sürdürülebilirlik ve teknoloji alanlarına odaklanarak güçlü finansal ve operasyonel performansını bu yıl da sürdürmüştür.

Sabancı Topluluğu'nun enerji iş kolu, bir kez daha Topluluğun banka dışı gelirlerine ve FAVÖK'üne en büyük katkıyı sağlamıştır. Elektrik dağıtım ve perakende şirketinde, Sabancı Topluluğu'nun elektrifikasyon ve enerji dönüşümü odağının merkezinde yer alan dağıtım ağı yatırımları rekor düzeyde artmıştır. Güneş enerjisi ve enerji verimliliği projeleri gibi müşterilere yönelik enerji çözümleri alanında önemli yatırımlar hayata geçirilmiştir. Elektrikli araç yüksek hızlı şarj istasyonlarının hızla devreye alınmasıyla bu çalışmalar desteklenmiştir. Topluluğun Türkiye'deki enerji üretim şirketi, zorlu piyasa koşullarına rağmen faaliyetlerini başarıyla sürdürmüştür. Şirket, enerji grubunda gelir ve FAVÖK büyümesinin ana itici gücü olurken, düşük borçluluk oranıyla yatırımlarına devam etmiştir. Topluluğun enerji üretim şirketi Enerjisa Üretim'in Türkiye'nin batısındaki toplam 1 GW rüzgar enerjisi kapasitesinin bir parçası olan 25,2 MW gücündeki Akköy RES Yenilenebilir Enerji Projesi, Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) kapsamında devreye alınmıştır.

%100 Sabancı Topluluğu iştiraki olan Sabancı İklim Teknolojileri, hem yenilenebilir enerji yatırımları hem de iklim teknolojisi girişimleriyle ABD'deki faaliyetlerine devam etmektedir.

ABD'de ilk iki güneş enerjisi santrali lisansını alan şirket, bir yandan toplam 504 MW kapasiteye ulaşmak için saha operasyonlarını sürdürürken, diğer yandan fon stratejisine uygun olarak iklim girişimi yatırımlarına devam etmektedir. 2023 yılında iklimle ilgili girişim sermayesi yatırımlarının sayısı toplam beş fon ve start-up'a yükselmiştir.

Ana İşin Korunması ve Büyütülmesi
Sabancı Topluluğu'nun Enerji Stratejik İş Birimi, Türkiye'de enerji üretiminden ticaretine, dağıtımdan perakende satışına kadar elektrik değer zincirinde özel sektörün dahil olduğu her alanda faaliyet göstermektedir. Topluluğun Türkiye'de faaliyet gösteren enerji şirketleri, sürdürülebilir büyümeyi hedefleyerek pazar liderliğini sürdürmektedir.

Sabancı Topluluğu'nun Türkiye'deki enerji üretim şirketi, beş farklı üretim teknolojisinden oluşan 3.792 MW'lık bir portföye ulaşmıştır. Enerjisa Üretim, kurulu gücünün yarattığı ekonomik değeri azami düzeye çıkaracak şekilde tasarlanmış bir portföy yönetimi stratejisi uygulamaktadır. Üretim filosunun ortalama kullanılabilirliği, sektör düzeyinin üzerindedir. Teknolojik olarak çeşitlendirilmiş portföy, Topluluğun elektrik üretim şirketinin piyasadaki tüm fırsatlardan yararlanmasına ve riskleri azaltmasına olanak sağlamaktadır.

Sabancı Topluluğu'nun enerji iş kolu, yenilenebilir enerji alanındaki sürdürülebilirlik odaklı büyüme stratejisi doğrultusunda 2023 yılında yeni yatırımlara öncelik vermiştir.

Topluluğun enerji üretim şirketi, Avrupa'nın en büyük rüzgar enerjisi projelerinden biri olan Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) projesi kapsamında 1.000 MW'lık rüzgar enerjisi üretim kapasitesi projesini devreye almaya başlamıştır.

Sabancı Topluluğu'nun enerji üretim şirketi 2023'te mevcut rüzgar santralleri içerisindeki kapasitesini 13,6 MW artırmış ve ayrıca toplam 26,1 MW kurulu güce sahip iki faal rüzgar enerjisi santralini üretim portföyüne eklemiştir. Şirket, bu yatırımlarla birlikte rüzgar enerjisi kurulu gücünü 397 MW'a yükseltirken portföyündeki RES sayısını ise sekize çıkarmıştır. Şirket ayrıca, mevcut filosuna entegre edilecek 90 MW'lık hibrit güneş enerjisi kapasitesi için yatırım gerçekleştirmiş, aynı zamanda mevcut santral lokasyonlarında, 73 MW'lık hibrit güneş enerjisi kapasitesi için yatırım süreçleri başlamıştır.

Enerji ticareti, Sabancı Topluluğu'nun 10 yılı aşkın süredir enerji ve ilgili emtialar alanında faaliyet gösteren enerji üretim şirketinin bir diğer iş koludur. Şirketin küresel enerji ticareti alanındaki etkinliğini büyütmek amacıyla Amsterdam'da Enerjisa Üretim'in iştiraki olan Enerjisa Commodities B.V. kurulmuştur. 2023 yılında elektrik ve gazın yanı sıra karbon sertifikaları ve yeşil sertifikalar alanında gerçekleştirilen yoğun ticaret, şirketin güçlü finansal performansına katkıda bulunurken aynı zamanda Türkiye'deki ve uluslararası pazarlardaki konumunu güçlendirmiştir.

Topluluğun enerji üretim şirketi iş ortaklarıyla birlikte hidrojen üretimine yönelik bir pilot proje geliştirmiştir. Yeşil hidrojen üretim projesi, Avrupa Birliği'nin Horizon Europe programından aldığı 8 milyon Avro hibeyle bugüne kadar Türkiye'deki bu nitelikte bir projeye tahsis edilen en büyük hibe tutarına ulaşmıştır. Ayrıca Temmuz ayının sonunda Hidrojen Vadisi Hibe Anlaşması imzalanmıştır.

Elektrik değer zincirinin bir diğer önemli alanında faaliyet gösteren Sabancı Topluluğu'nun elektrik dağıtım ve perakende şirketi ise sektöründe lider konumdadır. Şirket, üç bölgede ve altısı büyükşehir olmak üzere 14 ilde yürüttüğü operasyonlarla Türkiye'de toplam 22 milyon kişiye, yani ülke nüfusu düşünüldüğünde her dört kişiden birine elektrik dağıtım ve

perakende satış hizmeti sunmaktadır. Başka bir deyişle, şirket hizmetleriyle birçok Avrupa ülkesinin nüfusundan daha büyük bir kitleye ulaşmaktadır.

Topluluğun elektrik dağıtım ve perakende şirketi, yatırım teşviklerinin arttığı, hizmet seviyelerindeki kalitenin yükseldiği ve daha iyi kurumsal yönetişimin öne çıktığı 2021-2025 dördüncü uygulama döneminde sektördeki lider konumunu korumuştur. Müşterilere enerji sağlamanın yanı sıra şebeke kalitesini artırmaya yönelik yürütülen şebeke yatırımları 2023 yılında rekor seviyeye ulaşmıştır. Gerçekleşen dağıtım yatırım harcamaları 2023 yılında bir önceki yıla kıyasla TL bazında %200'den fazla artış göstermiştir.

Sürekli değişen jeopolitik ortam, bu yıl enerji piyasalarında sarsıntıya yol açarak Avrupa ve Türkiye'de fiyat dalgalanmalarına neden olmuştur. Bu gibi zorluklara rağmen Sabancı Topluluğu'nun elektrik dağıtım ve perakende şirketi, faaliyet gelirlerini 2023'te karlı olarak sürdürmüştür. Elektrik satış operasyonları da müşterilere verilen taahhütlerin yerine getirilmesi konusunda başarılı bir performans ortaya koymuştur.

Sabancı Topluluğu'nun Türkiye'deki enerji üretim şirketi, beş farklı üretim teknolojisinden oluşan 3.792 MW'lık bir portföye ulaşmıştır. Enerjisa Üretim, kurulu gücünün yarattığı ekonomik değeri azami düzeye çıkaracak şekilde tasarlanmış bir portföy yönetimi stratejisi uygulamaktadır.

Enerji

Sabancı Topluluğu'nun enerji iş kolu, ana odak olanı sürdürülebilirliğe yoğunlaşarak operasyonel kalite, iş sağlığı ve güvenliği ve dijital dönüşüm konularında sektöre liderlik etmektedir.

Sabancı Topluluğu, sürdürülebilir hizmet ve teknolojilere verdiği önem doğrultusunda, elektrifikasyonu ve e-mobilitéyi uzun süredir enerji iş kolunun bir parçası olarak konumlandırmıştır. Topluluğun enerji dağıtım ve perakende şirketi, iştiraki Enerjisa Müşteri Çözümleri A.Ş. aracılığıyla Türkiye'nin ilk ve en hızlı elektrikli araç şarj istasyonu operatörü olan Eşarj'daki hisse payını %100'e çıkarmıştır. Yıl sonu itibarıyla Türkiye genelinde 1.003 noktada şarj istasyonu işleten Eşarj, 2023 yılında açıldaki yer alan şarj noktası sayısını %125'in üzerinde artışla 1.780 noktaya çıkarmıştır. Hızlı DC şarj alanında Türkiye'de açık ara pazar lideri olan Eşarj, 81 ilimizin tamamında faaliyet göstermektedir.

Yeni Büyüme Platformlarına Yatırım
Sabancı Topluluğu'nun enerji şirketleri, Sabancı Holding'in stratejileri doğrultusunda sürdürülebilirlik eksenli faaliyetlerini başarıyla yürütmektedir. Topluluğun enerji iş kolu, ana odak olanı sürdürülebilirliğe yoğunlaşarak operasyonel kalite, iş sağlığı ve güvenliği ve dijital dönüşüm konularında sektöre liderlik etmektedir. Sektördeki en nitelikli insan kaynağını istihdam etmenin yanı sıra, dijital uygulamaları Avrupa ortalamasının üzerinde bir oranda iş akış ve süreçlerine entegre etmiştir.

Sabancı Topluluğu'nun elektrik üretim şirketi, son dönemde enerji santrali yönetimi, kestirimci bakım, veri hizmetleri ve iş dönüşümüne yönelik dijital çözümlere yatırım yapmıştır. Hem rekabet avantajını geliştirmek hem de geliştirdiği çözümleri ticarileştirmek amacıyla Amsterdam'da Senkron.Energy Digital Services B.V. şirketini kurmuştur. Kasım

ayında Senkron.Energy, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (COP28 UNFCCC) Taraflar Konferansı'nda, yenilenebilir enerji üretiminde yenilikçi dijital çözümler geliştirmek üzere küresel teknoloji devi Microsoft ile bir iş birliği yaptığını duyurmuştur.

Sabancı Topluluğu'nun elektrik dağıtım ve perakende şirketi, ÇŞY performansını geliştirmeyi sürdürmüş, bu yıl özellikle CDP iklim değişikliği ve su programları kapsamında elde ettiği sonuçları daha da iyileştirmiştir. Şirket, teknoloji ve ağı modernizasyonu yatırımlarıyla bu alandaki performansını gelecekte daha da artırmayı hedeflemektedir. Topluluğun Türkiye'deki elektrik üretim şirketi ise Sabancı Holding'in net sıfır emisyon hedefine ulaşmasını desteklemek amacıyla üretim portföyünde 4 odak noktalı bir yaklaşım izlemektedir:

- Yeni santral yatırımlarında %100 sıfır karbon teknolojileri kullanım taahhüdü
- Mevcut filonun hibrit güneş enerjisi merkezlerine dönüştürülmesi
- Doğaya dayalı çözümlerin ve dengeleme teknolojilerinin kullanılması
- Hidrojen stratejisinin uygulanması

Sabancı Topluluğu, Enerjisa markalı şirketleri ile iç pazardaki lider konumunu güçlendirirken, enerji sektöründeki deneyimini küresel arenaya taşımayı ve erken aşama enerji ve iklim teknolojilerini belirleyerek yeni iş alanları yaratmayı hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda, 2022 yılında enerji iş birimi bünyesinde %100 Sabancı Holding iştiraki olan Sabancı İklim Teknolojileri kurulmuştur.

Sabancı İklim Teknolojileri'nin iştiraki olan Sabancı Renewables, faaliyetlerini ABD'de yenilenebilir enerji santrali yatırımlarına yoğunlaştırmıştır. Şirket, 2023 yılında portföyüne eklediği iki adet güneş enerjisi santraliyle ABD'deki lisanslı kapasitesini toplam 504 MW'a çıkarmıştır. ABD'de ek güneş enerjisi santralleri için saha çalışmaları devam ederken, ilk tesislerin 2024 ortalarında devreye alınması beklenmektedir.

Sabancı Climate Ventures, Sabancı İklim Teknolojileri'nin girişim sermayesi kolu olarak yapılandırılmıştır. Firma, gelişmekte olan ve gelişmiş pazarlar arasında güçlü bir bağ kurarak gelecek vaat eden teknolojileri desteklerken, girişim sermayesi fonlarına ve start-up'lara yatırım yapmayı hedeflemektedir. Sabancı Climate Ventures, 2023 yılında ABD merkezli bir girişim sermayesi fonuna yatırımlarına devam ederek, bu fon portföyündeki start-up'lara doğrudan yatırım yapma hakkını elde etmiştir. Şirket, kökleri ABD'nin önde gelen üniversitelerine uzanan dünyanın önde gelen beş iklim ve enerji teknolojileri start-up'ına doğrudan yatırım yapmıştır.

Geleceğe Bakış

Sabancı Topluluğu'nda sağlıklı bilançonun korunması stratejik bir önceliktir. Topluluğun Türkiye'deki enerji iş kolu, sektöründeki en güçlü bilançoya ve en düşük borç oranına sahiptir. Bu da iş koluna hem sağlam mali performansını sürdürme hem de kendi kaynaklarıyla büyüme için büyük bir fırsat sunmaktadır. Topluluk, bu pozitif görünümünden güç alarak, Türkiye'deki ve yurt dışındaki enerji yatırımlarını artırmayı planlamaktadır. Sabancı Topluluğu'nun elektrik dağıtım ve perakende şirketi, e-mobilite, dağıtık üretim ve enerji verimliliğine yaptığı yatırımlarla Türkiye'nin enerji dönüşümünde liderliğini sürdürmektedir. Sabancı Topluluğu, elektrik dağıtım segmentinde en son teknolojileri uygulamaya yönelik öncü çalışmalarıyla bu segmentteki şebeke genişletme ve modernizasyonu çalışmalarına öncelik verecektir.

Topluluğun enerji iş birimi, ABD pazarında çeşitli ölçeklerde, lokasyonlarda ve teknolojilerde yenilenebilir enerjiye yönelik yatırım fırsatlarını takip etmektedir. Sabancı

Renewables şirketinin öncelikli hedefi, önümüzdeki üç yıl içinde, tıpkı ilk iki yatırımında olduğu gibi, karasal rüzgar ve şebeke ölçekli güneş enerjisi projelerinden oluşan 1.000 MW'lık çeşitlendirilmiş bir yenilenebilir enerji portföyü oluşturmaktır. Şirket, girişim sermayesi fonlarına ve start-up'lara daha fazla yatırım yapmayı planlamaktadır.

Sabancı Topluluğu, Türkiye'de yenilenebilir enerji üretimindeki lider konumunu güçlendirmeyi hedeflemektedir. Toplam 5.000 MW+ kurulu güç hedefi doğrultusunda yaklaşık 1.500 MW'lık bir rüzgâr filusunun kurulması hedeflenmektedir. Yaklaşık 1.000 MW'lık YEKA'nın toplam 1,2 milyar ABD doları yatırımla hayata geçirilmesi ve 2026'nın ilk çeyreğine kadar kademeli olarak devreye alınması hedeflenmektedir. Üretim portföyünün yaklaşık 5 GW kurulu güce ulaşması ve portföyün %60'ının yenilenebilir enerjiden oluşturulması planlanmaktadır. 2022-2026 yılları arasında 150 MW'ın üzerinde hibrit

güneş enerjisi kapasitesinin faal hale getirilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

Topluluğun elektrik üretim şirketinin temel hedefi; dijital ürün, hizmet ve bilgi birikimini daha fazla ticarileştirmenin yanı sıra enerji ticaretinde yeni coğrafyalarda büyüme kaydetmektir.

Daha geniş ölçekte yeşil hidrojen üretimi için ek teknoloji analizleri yapılırken, fizibilite ve pazar araştırması çalışmaları da devam etmektedir. Yeşil hidrojen, yerinde üretim yapılabilmesi için yerel müşterilerle yeni iş birlikleri planlanmaktadır. İdeal lojistik ve üretim çözümleri geliştirmek üzere Avrupalı taraflarla ilişkiler geliştirilmektedir. Sabancı Topluluğu'nun enerji iş birimi ayrıca Avrupa'ya yeşil hidrojen ihracatı fırsatlarına odaklanmayı planlamaktadır.

